



مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد



۲۰۲۳/۱۰/۰۴

گرد آورنده: غوث جانباز

نگاه مختصری به تاریخچه شکل گیری آسیای جنوبی، به حیث جهت مستقل در سیاست خارجی امریکا

به تاریخ ۲۵ جنوری ۱۹۵۱ شورای امنیت ملی امریکا مقررۀ محرمی را تحت شماره ۱/۹۸ در مورد سیاست خارجی امریکا در حوزه جنوب آسیا (افغانستان، هند، پاکستان، سیلون (سريلانكا)، و نیپال وضع نمود. مبانی اساسی سیاست امریکا در این حوزه قرار ذیل قید گردیده بود.

۱. هدف امریکا تحکیم مواضع آن در حوزه جنوب آسیا می باشد. هندوستان و پاکستان نقش کلیدی را در مسیر دسترسی به این هدف بازی می نمایند .

۲. پیوستن احتمالی هندوستان به دایرۀ کشورهای کمونیستی از دست دادن تمام آسیا بوده و تهدید جدی را به منافع امریکا در پی داشته و مستقیماً ناحیۀ " هند -چین" را مورد تهدید قرار خواهد داد. چنین یک انکشاف اوضاع، توازن غیر متناسب را برای امریکا بوجود میآورد.

اشغال "تیبیت" توسط چین و ناکامی ها در کوریا، اهمیت سیاسی، ستراتیژیکی، بشری و منابع طبیعی حوزه جنوب شرق آسیا را برای امریکا بیشتر ساخت. لازم است تا این ظرفیت ها در خدمت ایالات متحده امریکا قرار گیرند. در رأس دولت های هند و پاکستان، مخصوصاً هند کسانی قرار دارند که از اعتبار زیاد در تمام آسیا برخوردار هستند. هند از امکانات ستراتیژیک که امریکا برای دفاع خود به آن نیاز دارد برخوردار است. پس، با در نظر داشت تمام این ملاحظات در کار است تا در جنوب آسیا حکومت های غیر کمونیستی پا برجا باقی بمانند، خاصاً در هند و پاکستان .

۳. اوضاع در آسیا آنقدر متشنج است که ایالات متحده امریکا برای تشدید سطح امنیت خویش باید به سه هدف با هم مرتبط برسد:

الف: با کشورهای منطقه روابط طویل المدت، دوستانه و سالم داشته باشد.

ب: در رأس این کشورها ادارات غیر کمونیستی باقی بمانند، ظرفیت های انفرادی و عمومی آنها تقویۀ بیشتر یابند. حکومت های کشورهای حوزه جنوب- آسیا آمادۀ مقاومت قاطعانه یکجا با امریکا در برابر "امپریالیزم کمونیستی" باشند.

ج: برای امریکا و متحدان آن دسترسی به منابع طبیعی و بازار ها در منطقه تأمین گردد. باید شرایط طوری ایجاد شود که دول جنوب آسیا، کشورهای بلوک شوروی را به منابع بشری خویش راه ندهند. در عین حال، هرگاه کشورهای جنوب آسیا بخواهند سازمانهای غیر کمونیستی تأسیس نمایند از اینگونه حرکت ها پشتیبانی شود و همگذا چگونگی حمایت و پیوستن ایالات متحده امریکا به سازمان های مذکور مورد بررسی قرار گیرد.

۴. با اتکاء به آنچه در بالا تذکر یافت و اشنگتن مذاکراتی را با برتانیۀ کبیر در مورد هماهنگ ساختن شیوه ها و میتود های سیاست هایشان در حوزه جنوب آسیا به راه انداخته و بخاطر دسترسی به اهداف مشترک مکلف اند تا :
الف: در قدم اول با هند و پاکستان و متعاقباً با سایر کشورهای حوزه مذاکرات معتمدانه به راه بیاندازند و حکومت های دول منطقه برای تبادل نظر با امریکا تشویق و ترغیب شوند.

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د ليکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خير و لولئ

ب: هرگاه کشور های جنوب آسیا علاقمند به ایجاد سازمان های منطقه ای غیر کمونیستی شوند، و در صورتی که بنیه کافی برای همچو سازمان ها وجود داشته باشد، به اینگونه مساعی خوشبینی ابراز گردد. همزمان حدود حمایت آن از طرف امریکا یا نزدیکی به آن ارزیابی گردد.

ج: پروگرام های آموزشی و معلوماتی برای حوزه جنوب آسیا توسعه یابد. در این پروگرام ها باید قبل از همه توجه عمده به هند و پاکستان مبدول گردد، تا به این ترتیب به ادغام سیاسی، بشری و مادی آنها پرداخته شده و از نزدیک شدن آنها با جهان کمونیستی جلوگیری شود.

د: به کشورهای منطقه کمک های اقتصادی که ممد تأمین ثبات اقتصادی حوزه در گُل، و مخصوصاً هند و پاکستان قرار گیرد پیشکش شود. در عین حال عواقب سیاسی وخامت احتمالی اقتصادی منطقه باید زیر نظر قرار داشته باشد و برای رفع آن سعی و کوشش گردد. یکی از وظایف عمده، جلب هر چه بیشتر هند به طرف ساختارهای غرب می باشد. علاقمندی و ذینفع بودن ستراتیژیک امریکا در حوزه جنوب آسیا باید تأمین گردد، تا از این طریق کشور های منطقه امکانات گسترده تری برای صدور به امریکا مادی که برای ذخیره و سایر اهداف امنیت ملی ما ضروری می باشد بدست بیاورند.

ه: تأمین (تا حد امکان) نیازمندی های نظامی کشورهای جنوب آسیا و قبل از همه هند و پاکستان و سایر ضروریات اولیه این دول، برای استحکام امنیت داخلی، دفاع خودی و یا هم در صورت ضرورت مدافعه مشترک.

و: تلاش بخاطر دسترسی به سایر حقوق و صلاحیت های نظامی در منطقه که حکومت امریکا آنرا لازم بداند.

ح: هرگونه فعالیتی که در مطابقت با منافع ملی امریکا قرار داشته باشد به راه بیافتد تا اتحاد شوروی، کشورهای وابسته به آن و دیگر مناطق کمونیستی (چون دولت چین هنوز از طرف امریکا برسمیت شناخته نشده بود و به همین دلیل از آن به نام "سایر مناطق" یاد می شد) نتوانند از دول جنوب آسیا، یا از طریق خاک آنها مواد و تجهیزات را که امریکا آنرا در اختیار شان قرار نمی دهد، بدست بیاورند. توجه خاص در این میان به هند مبدول گردد.

ز: تلاش ها برای بهتر شدن روابط هند و پاکستان و پاکستان با افغانستان ادامه داشته باشند.

سند فوق بازگو کننده مسائلی زیادی بود. در قدم اول، سند، سطح تشنجی را که میان اتحاد شوروی و غرب پس از حمله بالای کوریای جنوبی بروز نموده بود نمایان می ساخت. در قدم دوم دیده می شد که حوزه جنوب آسیا اهمیت روزافزون برای امریکا و در گُل غرب کسب میکند. سند نامبرده حاوی مقررهای سیاسی و نظامی برای دراز مدت بوده و چگونگی تطبیق آن نیز در نظر گرفته شده بود.

قابل ذکر است که صرف نظر از فیصله شورای امنیت ملی امریکا که توجه خاص خود را به حوزه جنوب آسیا معطوف داشته بود، بند های اساسی مقرر شماره ۱/۹۸ تحقق نیافت. بنیاد مقرر مذکور را تأمین روابط و همکاری میان هند و پاکستان تشکیل میداد. هدفی که عملی نشد. علاوه بر آن، هند روشی را پیش گرفته بود که اندکی بعد آنرا "سیاست غیر وابستگی" نامید و از نزدیکی نظامی - سیاسی با امریکا و در گُل با غرب دوری می جست. آنچه ارتباط می گرفت به پاکستان، تصمیم نهایی در مورد این کشور هنوز اتخاذ نگردیده بود. با آنکه واشنگتن به پاکستان توجه هر چه بیشتر معطوف می داشت، اما با آنها در تضاد های موجود میان افغانستان و پاکستان، خط "دیورند" را رسماً برسمیت نمی شناخت.

تحركات غیرقابل پیش بینی اتحاد شوروی در قبال شرق نزدیک و حوزه جنوب آسیا که دیگر با هم گره خورده بودند، نگرانی واشنگتن و لندن را بر میانگیخت.

این حوزه ستراتیژیک سرشار از ذخایر نفتی بوده ولی از نقطه نظر نظامی، تحت حمایت مطلوبی قرار نداشت. ایالات متحده امریکا و برتانیه کبیر هراس داشتند که بنابر دلایل فوق حوزه جنوب آسیا میتواند شکار ساده ی حرکات اتحاد شوروی گردد.

حین تبادل نظریات در رابطه به تقویه سطح امنیتی حوزه مورد بحث، نظریه که تألیف آن به ستراتیژیست های انگلیسی تعلق دارد، عرض وجود نمود. بر مبنای دیدگاه انگلیس ها، پاکستان می توانست منبع قواء برای تحکیم

امنیت در شرق نزدیک باشد. به این ترتیب پلان انگلستان تحت عنوان: "سازمان تدافعی شرق میانه" ظهور کرد .
Middle- East Defense Organization-MEDO

در این سازمان قرار بود عمدتاً کشورهای عربی و همچنان پاکستان عضویت یابند. دفتر مرکزی آن در شهر قاهره (پایتخت کشور مصر) در نظر گرفته شده بود. اردوی پاکستان باید نقش کلیدی را در ارتقای ظرفیت دفاعی کشورهای عضو بازی میکرد. اما طرح مذکور جامه عمل نپوشید .
#اسرار دیپلوماسی

د پانو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هبله من یو خپله لیکنه له رالیرو لو مخکې په څیر و لولئ